

Současné trendy vodovodních armatur

Doc. Ing. Zdeňka LHOTÁKOVÁ, CSc.
Fakulta architektury VUT v Brně

Vodovodní výtokové armatury se neustále vyvíjejí, inovují a zdokonalují, stejně jako ostatní zařízení koupelen, kuchyní, WC apod. Moderní vodovodní baterie musejí splňovat vše, co budoucí uživatel požaduje, stávají se komfortnější nejen svým módním a atraktivním designem, ale především svým funkčním vybavením.

K základním funkčním požadavkům patří jejich snadné a bezpečné ovládání, trvanlivost, opatření na úsporu vody i energie, zabezpečení proti usazeninám vodního kamene a další. V neposlední řadě je to také tvarové přizpůsobení těla výtoku a baterií pro ovládání různými skupinami uživatelů (dětí, uživatelé se sníženou pohyblivostí, starší občané).

Trend nových, nadčasových výtokových armatur se zabývá rovněž úsporným zacházením s pitnou vodou, a to nejen pouze z ekologických důvodů, ale i kvůli cenám vodného a stočného, které zvláště v posledních letech roste do závratné výšky. Pro správné hospodaření s vodou je třeba především změnit některé návyky uživatelů při používání vodovodních baterií. Úspora pitné vody je možná uvědomělým zacházením s ní, odstraněním úniku (kapající kohoutky, protékající klozety) a nahrazením pitné vody v oblastech, kde je možné použít vody jiného původu (dešťové vody pro splachování, úklid, zálévání, šedé vody apod.). K úspoře vody jistou měrou přispívají také konstrukční úpravy armatur, např. perlátory, které jsou integrovány do výtokových částí zejména umyvadlových baterií. Tato koncovka na vodovodu, redukuje průtok vody tím, že obohacuje vodu vzduchem a způsobuje, že proud vody je příjemně jemný a udržuje armatury bez usazenin vodního kamene.

Výtokové armatury jsou buď samostatné výtoky nebo mísící a směšovací baterie. Mohou mít různé konstrukce pro ovládání průtoku vody (uzavírání a otevírání výtoku musí být

Retro vanová, volně stojící baterie

pozvolné, aby nedocházelo k rázům v potrubí), vřazené vodní brzdy atd. Program výtokových armatur je dnes nabízen v nejrůznějších stylech a designovém zpracování, takže skloubené s technickými vymoženostmi vytváří špičkové baterie, ať již v klasickém provedení, v pákovém nebo termostatickém, s nejrůznější povrchovou úpravou. Většinu z nich lze dobře kombinovat se sanitární keramikou.

Výtokové armatury se skládají z těla a z uzavíracích součástí, přičemž tělo armatury je zhotoveno z materiálů odpovídajícím účelu armatury s povrchem hrubě opracovaným (pod omítky) nebo jemně opracovaným (výtokové ventily a baterie). Musejí být funkčně spolehlivé, hospodárné a v neposlední řadě i estetické. Podle umístění je lze rozdělit na nástěnné, stojánkové (na zařizovacím předmětu či desce), podomítkové (skryté), nebo volně stojící. Nástěnné baterie se umísťují na omítku nad zařizovací předmět, stoján-

kové přímo na sanitární keramiku a u podomítkových se schová technika za obklad stěny.

Výběr vodovodních baterií není jen otázkou uplatnění moderních trendů, ale je třeba vycházet z několika základních podmínek, které umožní uživatelům bezproblémové ovládání výtoku vody, především to je jejich dosažitelnost a vhodné umístění vzhledem k zařizovacímu předmětu i přístupnosti uživatele. Dále jsou to technická vylepšení přímo v bateriích nebo na výtoku vody, která umožní jejich bezpečné používání, snadnou regulaci teploty vody a moci výtoku. Renomovaní výrobci přinášejí na trh řadu výtokových armatur s programy vhodnými pro užívání všech uživatelů.

Nejrozšířenějším typem jsou dnes pákové baterie s různými typy ovládacích pák, které otáčením běžající páky zabezpečí velmi jednoduše správné nastavení požadované teploty a průtokového množství vody. Praktickou

Vanová baterie hansgrohe

Ideální standard termostatická baterie

Stojánková dřezová baterie s vytahovací sprškou

Podomítková baterie sprchová

a v současnosti nejrozšířenější mechanikou pákových baterií je keramické těsnění – kartuš, na jejíž kvalitě pak závisí funkčnost, životnost a komfort baterie. Na velikosti úhlu, pod kterým se páka otáčí, naopak závisí přesnost nastavení teploty vody – čím je úhel větší, tím snadněji a přesněji nastavíme teplotu. Baterie se vyznačují tichým chodem, dokonalou těsností a nepotřebují téměř žádnou provozní údržbu.

Standardním vybavením téměř každé kartuše se stává omezovač průtoku, pomocí něhož je možné mechanicky omezit maximální průtok vody přímo v kartuši. Nové armatury mají nadčasový design, promyšlené detaily a pokrokovou technickou inovaci. Umyvadlová i dřezová baterie může být vybavena také výsuvnou ruční sprchou pro mytí nádobí nebo pro umyvadla mohou být s automatickým přepínáním masážní sprchy (pro umývání hlavy) a doplněna ovládačem pro odpadovou soupravu. Moderní vodovodní baterie jsou dokonale tvarované a jejich ovládací páky jsou mnohdy voleny z odlišného materiálu, jako je sklo, různé odstíny dřeva nebo chromu v lesklém nebo matném provedení. Nové typy jsou ovládány místo běžné páky otočnou pákou typu „joystick“.

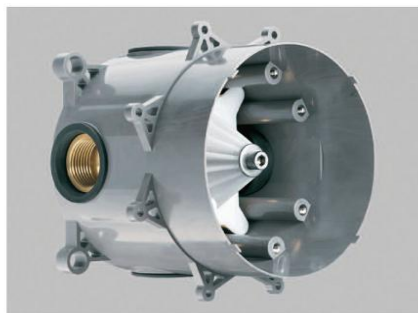

Hlavová sprcha HG Raindance stropní přípoj

Nové trendy ve vzhledu i funkčním vybavení představují termostatické baterie, jejichž prvky jsou vybavené důmyslnými, bezpečnými a dlouhodobě fungujícími ovládacími systémy. Díky zabudovanému termostatu dochází k nastavení vody na požadovanou teplotu i tlak téměř okamžitě a poté je udržují, i když teplota a tlak v přívodním potrubí kolísají. Mechanika pracuje na principu tepelné roztažnosti speciálních materiálů a automaticky upraví průtok teplé a studené vody. Termostatické baterie se vyrábějí v nejnovějších designových variacích, v High-tech i v retro stylu (tyto retro baterie vypadají na první pohled stejně jako stylové kohoutkové baterie, jsou opatřeny dvěma kohouty, které ovšem neslouží k regulaci teplé a studené vody, ale jeden kohout-ovladač slouží k regulaci průtoku vody, druhý potom k regulaci teploty). Pro děti, seniory a handicapované uživatele je velmi vhodné opatření bezpečnostním tlačítkem (viditelné označení teploty 38 °C), které zabraňuje náhodnému spuštění horké vody. Teprve po stisknutí tohoto tlačítka lze dosáhnout vyšší teploty.

Termostatické baterie nabízejí výrobci v klasickém i v tzv. podomítkovém provedení. To je výhodné zvláště ve sprchových koutech, kde lze současně do stěn zabudovat i masážní trysky v libovolném počtu a výškách. Povrch termostatických baterií se vyrábí ze speciálního termoizolačního materiálu, takže baterie na dotek ani nepálí, ani nestudí, jak je tomu u klasických vodovodních baterií. Samostatnou kapitolou by byly sprchovací baterie, které mají řadu modifikací, programů výtoků vody i dezénových provedení. K novinkám u výtokových armatur patří nově vyvinuté nástěnné adaptéry, které jsou flexibilní a umožňují snadnou a rychlou montáž výtokových baterií, jak u umyvadel, tak i u sprch.

Mezi inovativní výtokové armatury patří elektronické bezdotykové baterie, které jsou úsporné a současně hygienické, umožňují nejen zabránění přenosu bakterií a nemocí, protože se nikdo baterií nedotýká, ale především vede k úspornému zacházení s vodou (lze dosáhnout až 70% úspory vody a energie). Na těchto armaturách je velmi jednoduché nastavit všechny požadované funkce, ať již před mytím či sprchováním nebo v jeho prů-

Ibox universal HG

Bidetovací baterie na WC

běhu, přičemž volba teploty vody, síly proudu, množství vody, běžnou spotřebu vody i čas pro sprchování může být zadáno různě. Nejběžnější typy jsou ovládány pomocí optoelektrického snímače v kombinaci se směšovacími bateriemi. Vložením rukou do umyvadla nebo do dřezu snímač reaguje a dochází k otevření elektromagnetických ventilů na přívodech teplé a studené vody a po vyjmutí rukou se snímání zóny se ventily uzavrou. Jiným typem jsou automatické umyvadlové baterie určené pro jednotrubkový přívod studené nebo předem tepelně upravené vody (používá se spíše v hromadných zařízeních). Teplotu vody lze nastavit pomocí směšovacího ventilu umístěného pod umyvadlem nebo je možné instalovat termostatický směšovací ventil.

K nejvyspělejšímu technickému vymoženostem patří armatury, které se ovládají pomocí světelné energie, ať již slunečního svitu nebo umělého osvětlení. „Solar Energy Modul“, který pracuje jako integrovaná minielektrárna a využívá jakýkoliv světelný zdroj, díky čemu nepotřebuje připojení do sítě (např. Hansdesigno S).

Nelze opomenout další výtokové armatury, které jsou nejen trendem dnešní doby, ale i estetickým a praktickým prvkem. Je to ovládání výtoků vody pro splachovací nádrže k WC, kde výrobci nabízejí v řadě designových sérií různé typy úsporného děleného splachování s variabilním nastavením množství použité vody. Mohou to být splachování ruční, pneumatické i oddálené, s dvojitým množstvím vod (6 a 3 litry, 4 litry apod.). Také u splachování pisoárů přichází řada inovovaných typů a díky novým bezdotykovým ovládaním splachování je zaručena maximální hygiena, pohodlí a spolehlivost.

Podklady: Lhotáková, Trnková: Moderní koupelny, ERA 2008, FOTO autorky a firemní literatura